

Klasa: 600-01/07-01/04
Urbroj: 5030104-10-2

Zagreb, 8. srpnja 2010.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog izmjena i dopuna Državnoga pedagoškog standarda osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja

Na temelju članka 5. stavka 2. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (Narodne novine, br. 87/2008 i 86/2009), Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog izmjena i dopuna Državnoga pedagoškog standarda osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila dr. sc. Radovana Fuchsa, ministra znanosti, obrazovanja i športa, Želimira Janjića, prof. dr. sc. Dijanu Vican i Stipu Mamića, državne tajnike u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa, te Vesnu Hrvoj Šic i Jasenku Đenović, ravnateljice u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa.

PREDSJEDNICA

Jadranka Kosor, dipl. iur.

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**PRIJEDLOG IZMJENA I DOPUNA DRŽAVNOGA PEDAGOŠKOG STANDARDA
OSNOVNOŠKOLSKOG SUSTAVA ODGOJA I OBRAZOVANJA**

Zagreb, srpanj 2010.

PRIJEDLOG IZMJENA I DOPUNA DRŽAVNOGA PEDAGOŠKOG STANDARDA OSNOVNOŠKOLSKOG SUSTAVA ODGOJA I OBRAZOVANJA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE IZMJENA I DOPUNA DRŽAVNOGA PEDAGOŠKOG STANDARDA OSNOVNOŠKOLSKOG SUSTAVA ODGOJA I OBRAZOVANJA

Ustavna osnova za donošenje Izmjena i dopuna Državnoga pedagoškog standarda osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja sadržana je u članku 80. Ustava Republike Hrvatske.

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU, TE POSLJEDICE KOJE ĆE PROISTEĆI DONOŠENJEM IZMJENA I DOPUNA DRŽAVNOGA PEDAGOŠKOG STANDARDA OSNOVNOŠKOLSKOG SUSTAVA ODGOJA I OBRAZOVANJA

Analizirajući ostvarivost mjera Državnoga pedagoškog standarda osnovnoškolskog odgoja i obrazovanja (u daljnjem tekstu: Standard), čiji je koeficijent izvodljivosti $K_i=0$, vidljivo je da se većina mjera Standarda ostvaruje u skladu s planiranim, ali je uočena i potreba za izmjenom pojedinih odredaba.

U Republici Hrvatskoj ukupno je 875 redovitih osnovnih škola i ustanova s posebnim programima (za djecu s teškoćama), od čega je 143 škola/ustanova s brojem učenika manjim od 150. Pri izradi mreže osnovnoškolskih ustanova, osnivači trebaju voditi računa o racionalizaciji te je potrebno propisati okvirne kriterije za minimalan broj učenika s mogućnošću iznimke za osnovne škole s otežanim uvjetima rada, osnove škole koje provode odgoj i obrazovanje na jeziku i pismu nacionalnih manjina i odgojno-obrazovne ustanove u kojoj se ostvaruje posebni program (za učenike s teškoćama) te dislocirane (udaljene) i škole s nekim drugim specifičnostima.

Potrebe racionalizacije, sukladno mjerama gospodarskog oporavka, odnose se i na ustroj razrednih odjela. Pri tome je potrebno voditi računa o ostvarivanju odgojno-obrazovnog rada s učenicima s teškoćama u redovitim školama, učenicima koji su uključeni u nastavu u zdravstvenoj ustanovi, učenicima u kombiniranim razrednim odjelima te učenicima za koje je nastava organizirana u kući.

Zbog provođenja mjera gospodarskog oporavka nije moguće predviđeno zapošljavanje stručnih suradnika te je potrebno koeficijent izvodljivosti navedene mjere s $K=2$ (do 2012. godine), mijenjati na $K=3$. Mogućnosti zapošljavanja ovisit će o osiguranim sredstvima iz državnog proračuna. Provedbenim propisom definirat će se uvjeti za zapošljavanje stručnih suradnika u osnovnoškolskim ustanovama.

Vezano uz izgradnju novih objekata osnovnih škola, moguće je zbog smanjenja troškova izgradnje, a bez negativnih utjecaja na kvalitetu odgojno-obrazovnog rada, za škole s manjim brojem učenika, uvesti mjerila prema kojima će se za pojedine nastavne predmete rad ostvarivati u zajedničkoj učionici sa zajedničkim kabinetom. Isto se odnosi i na racionalizaciju vanjskih površina škole.

Analizom ostvarenosti Standarda ($K=0$), utvrđeno je da u većem broju osnovnih škola Splitsko-dalmatinske, Dubrovačko-neretvanske i Zadarske županije nema organizirane prehrane za učenike jer škole nemaju školsku kuhinju i/ili blagovaonicu. Izgradnja navedenih prostora propisana je u Standardu koeficijentom $K=4$ (do 2022. godine). Dakle, u školama

koje nemaju školsku kuhinju nije moguće organizirati prehranu za učenike. Školske kuhinje, sukladno drugim propisima, moraju ispuniti visoke standarde te su za izgradnju i opremanje potrebna značajna financijska sredstva. Unatoč navedenom, za učenike je u kraćem vremenu od propisanoga (2022.) potrebno osigurati prehranu, koja ne mora biti vezana uz pripremanje hrane u školskoj kuhinji. Predlaže se izmjena koeficijenta prehrane učenika s $K=0$, na $K=2$, kako bi škole imale mogućnosti osigurati primjerenu prehranu. Primjena mjere prema sadašnjem koeficijentu zahtijeva i dodatna zapošljavanja nenastavnoga osoblja, što nije u skladu s mjerama gospodarskog oporavka te će odgodom primjene navedenoga koeficijenta ostvariti i predviđene mjere manjeg zapošljavanja.

Standardom se ne propisuju programi i njihovo izvođenje, te je članke kojima je propisana poduka plivanja i vožnje biciklom potrebno brisati, a njihovo ostvarivanje pratiti u skladu sa zadaćama Nastavnoga plana i programa za osnovnu školu, te školskoga kurikulumu. Uz navedeno, ostvarivanje programa poduke vožnje biciklom zahtijeva i dodatno zapošljavanje, te osiguravanje sredstava iz državnoga proračuna za učitelje koji bi ga provodili, što državnim proračunom nije predviđeno.

Zaključno, donošenjem predloženih izmjena i dopuna, te izmjenom koeficijenata izvodljivosti pojedinih mjera Standarda, ostvarit će se ciljevi predviđeni Planom provedbenih aktivnosti Programa gospodarskog oporavka.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE IZMJENA I DOPUNA DRŽAVNOGA PEDAGOŠKOG STANDARDA OSNOVNOŠKOLSKOG SUSTAVA ODGOJA I OBRAZOVANJA

Za provođenje Izmjena i dopuna Državnoga pedagoškog standarda osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

**PRIJEDLOG IZMJENA I DOPUNA DRŽAVNOGA PEDAGOŠKOG STANDARDA
OSNOVNOŠKOLSKOG SUSTAVA ODGOJA I OBRAZOVANJA**

Članak 1.

U Državnom pedagoškom standardu osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja (Narodne novine, br. 63/2008), u članku 2. podstavak 10. mijenja se i glasi:

"- učenik s teškoćama u razvoju je učenik kojemu je utvrđen primjereni oblik školovanja;"

Članak 2.

U članku 3. stavku 2. iza podstavka 2. dodaje se novi podstavak 3. koji glasi:

"- škole koje provode nastavu u zdravstvenim ustanovama,"

Članak 3.

Članak 6. mijenja se i glasi:

- "(1) Osnovna škola ima najmanje osam razrednih odjela, najmanje po jedan razredni odjel od I. do VIII. razreda, što osigurava cjelovitost osmogodišnjega obveznog školovanja.
- (2) Iznimno, zbog posebnih okolnosti, škola s otežanim uvjetima rada i posebna odgojno-obrazovna ustanova može imati manji broj razreda, odnosno može ustrojiti kombinirane razredne odjele.
- (3) Optimalna škola koja radi u jednoj smjeni prema ovome standardu je osnovna škola od 16 do 20 razrednih odjela s podjednakim brojem razrednih odjela svakog razreda.
- (4) Matična osnovna škola s područnim školama ili područnim odjelima može se ustrojiti s najmanje 150 učenika osim osnovnih škola s otežanim uvjetima rada, osnovnih škola koje provode odgoj i obrazovanje na jeziku i pismu nacionalnih manjina, odgojno-obrazovnih ustanova u kojima se ostvaruje posebni program (za učenike s teškoćama) ili dislociranih škola, privatnih škola s pravom javnosti ili zbog nekih drugih specifičnosti na zahtjev osnivača i uz suglasnost nadležnoga ministarstva.
- (5) Rad osnovne škole ostvaruje se u jednoj smjeni: poludnevno, produljeno ili cjelodnevno. Taj rad omogućuje optimalno ostvarivanje odgojno-obrazovnih ciljeva različitim oblicima nastavnih, izvannastavnih i slobodnih aktivnosti, dopunske i dodatne nastave te pravilnom izmjenom rada, odmora i prehrane učenika.
- (6) Škola u kojoj se odgojno-obrazovni rad ostvaruje u dvije smjene može imati najviše 32 razredna odjela.
- (7) Škola s više od 32 razredna odjela može organizirati rad samo uz suglasnost nadležnoga ministarstva."

Članak 4.

U članku 8. stavak 1. mijenja se i glasi:

"(1) Optimalan je broj učenika u razrednom odjelu 20, a najviši 28 učenika."

Članak 5.

U članku 10. stavak 5. mijenja se i glasi:

"(5) U kombinirani razredni odjel od tri i četiri razreda može biti uključen 1 učenik s teškoćama ako za to postoje opravdani razlozi."

Članak 6.

U članku 11. dodaje se stavak 9. koji glasi:

"(9) Nastava se u produženom boravku organizira u prijedpodnevnim satima, a ostale aktivnosti nakon završetka nastave."

Članak 7.

U članku 21. stavak 2. mijenja se i glasi:

"(2) Osnovni standard školskog prostora u pravilu treba osigurati rad škole u jednoj smjeni do stvaranja potrebnih uvjeta, a iznimno u dvije smjene. Ovisno o predvidivim demografskim, gospodarskim i urbanističkim kretanjima na upisnom području škole te utjecaju ovih kretanja na mrežu škola, nadležno ministarstvo izdaje suglasnost na idejne projekte za izgradnju novih škola, kao i dogradnju i rekonstrukciju postojećih škola za rad u jednoj ili dvije smjene."

Stavak 6. mijenja se i glasi:

"(6) Normative za izgradnju i opremanje prostora osnovnih škola u skladu s ovim Standardom donosi ministarstvo nadležno za obrazovanje. Normativi za izgradnju i opremanje osnovnih škola moraju biti primjenjivi za projekt izgradnje novih škola te dogradnju i rekonstrukciju postojećih škola koje rade u jednoj ili dvije smjene."

Članak 8.

U članku 22. iza podstavka 1.2.1. dodaje se točka 1.2.1.a koja glasi:

"1.2.1.a Ovisno o broju razrednih odjela i učenika, nastava se može izvoditi u zajedničkoj učionici za hrvatski jezik, manjinski jezik i strani jezik, a koja ima zajednički kabinet za hrvatski jezik, manjinski jezik i strani jezik."

Iza podstavka 1.2.2. dodaje se točka 1.2.2.a koja glasi:

"1.2.2.a Ovisno o broju razrednih odjela i učenika, nastava se može izvoditi u zajedničkoj učionici za fiziku, kemiju i prirodu te biologiju, a koja ima zajednički kabinet za fiziku, kemiju i prirodu te biologiju."

Iza podstavka 1.2.3. dodaje se točka 1.2.3.a koja glasi:

"1.2.3.a Ovisno o broju razrednih odjela i učenika, nastava se može izvoditi u zajedničkoj učionici za geografiju i povijest koje imaju zajednički kabinet za geografiju i povijest."

Članak 9.

U članku 23. stavak 1. mijenja se i glasi:

"(1) Učionica mora osigurati uvjete za rad učitelja za optimalno 20 te najviše 28 učenika u razrednom odjelu. Površina učionice je izračunana prema pretpostavljenom proračunskom broju učenika od najviše 28 učenika u razrednom odjelu i iznosi 58 m² za razrednu nastavu, visine 3,0 do 3,2 m. Površina učionice je 2,5 m² po učeniku, a izračunana je prema pretpostavljenome proračunskom broju od 24 učenika u razrednome odjelu te iznosi 60 m², visine 3,0 do 3,2 m. Propisani standard u postojećim školama postiže se prilagođavanjem broja učenika."

Stavak 4. mijenja se i glasi:

"(4) Specijalizirane učionice za jezično i društveno područje imaju 54 m². Specijalizirane učionice za nastavu likovne i glazbene kulture, prirode, biologije, kemije, fizike i tehničke kulture dimenzioniraju se prema pretpostavljenome proračunskom broju učenika pa za najviše 28 učenika imaju 70 m²."

Članak 10.

Članak 40. briše se.

Članak 11.

Članak 41. briše se.

Članak 12.

U Prilogu - Koeficijent izvodljivosti standarda, u tabličnom prikazu koeficijenata izvodljivosti, redovi 15., 18. i 31. tabličnog prikaza mijenjaju se i glase:

Stručni suradnici: pedagog, psiholog, stručnjak edukacijsko-rehabilitacijskog profila, knjižničar i zdravstveni radnik (članak 14. stavci 2. i 3.)	3
Mjerila za prostor i opremu u osnovnoj školi (članci od 21. do 26.) – za nove škole	3
Prehrana učenika (članak 38.)	2

Briše se red 33. koji glasi:

Poduka plivanja i vožnje biciklom (članci 40. i 41.)	0
--	---

Dodaju se novi redovi koji glase:

Uvjeti za ustrojavanje matičnih i područnih škola odnosno područnih odjela	3
Ostali radnici (članak 15.)	3

Članak 13.

Ove Izmjene i dopune Državnoga pedagoškog standarda osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja stupaju na snagu danom objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

Članak 1. Propisuje definiciju učenika s teškoćama u razvoju za koje je utvrđen primjereni oblik školovanja.

Članak 2. Propisuje već postojeću mogućnost ostvarivanja odgojno-obrazovnog rada u zdravstvenoj ustanovi. U dosadašnjem standardu navedena mogućnost nije bila navedena u mreži škola, ali je propisana u Standardu te bi je osnivači škola trebali uvrstiti i u Prijedlog mreže osnovnoškolskih ustanova.

Članak 3. Propisuje kako se osnovna škola može ustrojiti s najmanje 8 razrednih odjela i oko 150 učenika. U Republici Hrvatskoj je ukupno 875 redovitih osnovnih škola i ustanova s posebnim programima (za djecu s teškoćama), od čega je 143 škola/ustanova s brojem učenika manjim od 150. Riječ je pretežno o osnovnim školama s otežanim uvjetima rada, osnovnim školama koje provode odgoj i obrazovanje na jeziku i pismu nacionalnih manjina i odgojno-obrazovnim ustanovama u kojima se ostvaruje posebni program (za učenike s teškoćama) te dislociranim (udaljenijim) školama te treba voditi računa pri izradi mreže škola o mogućnostima iznimke za sve škole.

Navedeni članak vezan je i uz broj razrednih odjela veći od 32. U izradi mreže škola moguće je smanjiti broj škola s većim brojem razrednih odjela od navedenoga te bi za rad škole s više od 32 razredna odjela suglasnost trebalo dati Ministarstvo.

Članak 4. Propisuje optimalan broj učenika u razrednom odjelu (20) i najviši broj učenika (28). Budući da je u područnim i malim školama manje od 14 učenika u čistome razrednom odjelu, a zbog broja učenika dvaju razreda nije moguće ustrojiti kombinirani razredni odjel, predlažemo da se briše minimalni broj učenika u razrednom odjelu (14).

Članak 5. Propisuje rad u trirazrednoj kombinaciji. Budući da navedene kombinacije razrednog odjela imamo samo u malim područnim školama ili odjelima te je u njima najviše 12 učenika, smatramo da je zbog socijalizacije djece bolje da zajedno s vršnjacima pohađaju nastavu. Također predlaže se izmjena navedenoga stavka na način da u kombinirani razredni odjel od tri i četiri razreda može biti uključen jedan učenik s teškoćama ako je u razrednom odjelu do pet učenika.

Članak 6. Dodaje se novi stavak vezan uz organizaciju rada u razrednim odjelima produženog boravka, koji je u skladu s pedagoškim načelima organizacije odgojno-obrazovnog rada.

Članak 7. Propisuje način planiranja i racionalnije normative za izgradnju i opremanje škole.

Članak 8. Propisuje mogućnost održavanja nastave u zajedničkoj učionici ovisno o broju učenika.

Članak 9. Propisuje vanjske prostore škole. Budući da neki nisu potrebni, treba uskladiti način pisanja navedenih mjerila, odnosno dati mogućnosti školi da navedene prostore ima, ali ne propisati obvezu njihova planiranja pri izgradnji škole.

Članci 10. i 11. Propisuje brisanje članaka 40. i 41. kojima je propisana poduka plivanja i vožnje biciklom jer su vezani uz Nastavni plan i program za osnovnu školu te školski kurikulum, a mogu se pratiti ostvarivanjem školskoga kurikuluma. Za navedene mjere potrebno je i dodatno zapošljavanje, odnosno osiguravanje sredstava iz državnoga proračuna za učitelje koji bi provodili program poduke vožnje biciklom.

Članak 12. Odnosi se na koeficijente izvodljivosti. Određuje se koeficijent izvodljivosti za zapošljavanje stručnih suradnika u osnovnim školama pa je u skladu s drugim propisima potrebno dodati i stručnjaka edukacijsko-rehabilitacijskog smjera. Propisuje odgodu primjene koeficijenta izvodljivosti za stručne suradnike u osnovnim školama. Budući da bi trebalo osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu za njihovo zapošljavanje, navedenu mjeru neće biti moguće provesti do 2012. godine, kako je predviđeno koeficijentom izvodljivosti ($K=2$) te se predlaže koeficijent $K=3$. Propisuje prehranu za učenike u osnovnim školama. Analizom ostvarenosti Standarda ($K=0$) utvrđeno je da u većem broju osnovnih škola Splitsko-dalmatinske, Dubrovačko-neretvanske i Zadarske županije nema organizirane prehrane za učenike jer škole nemaju školsku kuhinju i/ili blagovaonicu. Izgradnja navedenih prostora propisana je u Standardu koeficijentom $K=4$ (do 2022. godine). Iako se u nekim školama hrana dostavlja, u navedenim županijama nije moguće odmah osigurati prehranu u svim školama te se predlaže izmjena koeficijenta s $K=0$ na $K=2$ kako bi škole imale mogućnosti za organiziranje prehrane. Primjena mjere prema sadašnjem koeficijentu zahtijevala bi i dodatna zapošljavanja nenastavnoga osoblja, što nije u skladu s mjerama gospodarskog oporavka. Brišu se odredbe o koeficijentu izvodljivosti za poduku plivanja i vožnje biciklom. Odredbe koje su predložene za brisanje treba brisati i u tablici koeficijenata izvodljivosti.

Članak 13. Propisuje stupanje na snagu Izmjena i dopuna Državnoga pedagoškog standarda osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja.

ODREDBE DRŽAVNOGA PEDAGOŠKOG STANDARDA OSNOVNOŠKOLSKOG SUSTAVA ODGOJA I OBRAZOVANJA KOJE SE MIJENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU

Članak 2.

U smislu ovoga standarda pojedini pojmovi znače:

- *Škola* – odgojno-obrazovna institucija u kojoj se obavlja službeni odgoj i obrazovanje.
- *Osnovna škola* – odgojno-obrazovna ustanova u kojoj se provodi odgoj i obrazovanje, a ima najmanje po jedan razredni odjel od I. do VIII. razreda.
- *Područna škola* – odgojno-obrazovna podružnica škole, smještena izvan sjedišta matične škole, a s kojom je programski i kadrovski povezana. Ustrojava se ako upisnom kvotom osigurava broj učenika za najmanje po jedan razredni odjel od I. do IV., odnosno od V. do VIII. razreda te ako ispunjava Standard za obavljanje djelatnosti.
- *Područni odjel* – dislocirani razredni odjel/odjeli koji se formiraju izvan sjedišta matične škole i ne ispunjavaju uvjete za osnivanje područne škole.
- *Osnovne škole s otežanim uvjetima rada* – odgojno-obrazovne ustanove na otocima, u brdsko-planinskim i slabo prometno povezanim područjima te škole koje posebnim propisima ministarstva nadležnog za obrazovanje imaju ili dobiju taj status.
- *Mreža osnovnih škola* – skup osnovnoškolskih ustanova, matičnih i područnih škola i područnih odjela koje obavljaju osnovnoškolsku djelatnost na lokalnome i regionalnome području, a određuje ga definiranje pripadajućega upisnog područja.
- *Upisno područje* – područje s kojega učenici koji na njemu imaju prijavljeno prebivalište, odnosno boravište imaju pravo pohađati određenu školu, odnosno ustanovu koja obavlja osnovnoškolsku djelatnost.
- *Učenik* – sudionik odgojno-obrazovnog procesa, osoba koja je formalno upisana u osnovnu ili srednju školu i stječe znanje te razvija sposobnosti i vještine, navike i odgojne vrijednosti pohađajući obveznu i neobveznu osnovnu školu.
- *Učenik s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama* – učenik s teškoćama ili potencijalno daroviti učenik:
  - *učenik s teškoćama* – učenik s utvrđenim stupnjem i vrstom teškoća prema propisima iz socijalne skrbi što podrazumijeva učenika s oštećenjem vida ili sluha, ili s poremećajem govorno-glasovno-jezične komunikacije i sa specifičnim teškoćama u učenju, ili motoričkim smetnjama, ili sa sniženim intelektualnim sposobnostima, s poremećajem u ponašanju, ili autizmom, ili postojanjem nekoliko vrsta i stupnjeva teškoća u psihofizičkom razvoju, koji je uključen u redovitu ili posebnu osnovnoškolsku ustanovu, a nastavu prati po redovitom, individualiziranom ili posebnom programu ovisno o vrsti i stupnju oštećenja;
  - *daroviti učenik* – učenik iznadprosječnih intelektualnih ili(i) akademskih ili(i) stvaralačkih, ili(i) psihomotornih sposobnosti.
- *Učitelj* – stručno osposobljena osoba za poučavanje, odgoj i obrazovanje učenika u odgojno-obrazovnoj ustanovi.
- *Učitelj za provođenje nastave u posebnim razrednim odjelima/skupinama i skupinama produženoga stručnog postupka*:
  - stručno osposobljena osoba edukacijsko-rehabilitacijskog profila za poučavanje, odgoj i obrazovanje učenika s teškoćama.
  - *Učitelj-mentor* – stručno osposobljena osoba koja je voditelj studenata tijekom praktične poduke studenata visokog učilišta za obrazovanje učitelja/nastavnika ili učitelj za rad s potencijalno darovitim učenicima u osnovnoj školi.
- *Razredni odjel* – skupina učenika približne životne, obrazovne i emotivne dobi istog razreda.
- *Posebni razredni odjel* – skupina učenika istog razreda, približne životne dobi, s posebnim obrazovnim potrebama, a koji su uključeni u poseban program za učenike s većim teškoćama u učenju.
- *Kombinirani razredni odjel* – skupina učenika sastavljena iz dva, tri ili četiri razreda,

uobičajena u školama s malim brojem učenika.

- *Odgojno-obrazovna skupina* – određeni broj relativno stalnog sastava učenika iz jednog, dva ili više razreda koji se ustrojava za provedbu izborne, dopunske i dodatne nastave, izvannastavnih aktivnosti ili za drugi oblik školskog rada.
- *Učionica* – školska prostorija u kojoj se provodi razredna ili predmetna nastava, kao i drugi oblici školskog rada.
- *Nastavni plan* – isprava s propisanim nazivima i brojem nastavnih predmeta i drugih školskih aktivnosti te s tjednim i godišnjim brojem sati za svaki predmet i svaki razred.
- *Nastavni program* – isprava kojom se propisuje cilj, sadržaj i opseg svakoga nastavnog predmeta te sadržaj i opseg svih drugih nastavnih i školskih aktivnosti.
- *Alternativni program* – drugi raspoloživi nastavni plan i program.
- *Nastava* – planska i organizirana odgojno-obrazovna djelatnost u školi ili drugoj odgojno-obrazovnoj ustanovi.
- *Redovita nastava* – nastavom predviđena odgojno-obrazovna djelatnost u školi koja obvezuje na pohađanje odnosno sudjelovanje u odgojno-obrazovnom i školskom radu prema propisanome nastavnom planu i programu, a koja je definirana školskom godinom u punome trajanju.
- *Predmetna nastava* – nastava organizirana po predmetima koji su sastavljeni prema obrazovnim područjima.
- *Izvannastavna aktivnost* – oblik aktivnosti koji škola planira, programira, organizira i realizira, a u koju se učenik samostalno, neobvezno i dobrovoljno uključuje.
- *Dopunska nastava* – individualizirani oblik rada u skupinama za učenike koji ne prate redoviti nastavni program s očekivanom razinom uspjeha.
- *Dodatna nastava* – individualizirani oblik rada za potencijalno darovite učenike.
- *Smjena* – organizacija dnevnog rasporeda nastave u dva ili tri termina s ciljem osiguravanja održavanja nastave za sve učenike s pripadajućega upisnog područja.
- *Poludnevna nastava* – nastava organizirana u jednoj smjeni.
- *Cjelodnevna nastava* – nastava koja se ostvaruje tijekom dana, u pravilu od 9 do 16 sati za iste učenike, s intervalima izvanškolske i izvannastavne aktivnosti.
- *Produženi boravak* – organizirani boravak djece u školi nakon redovite, obvezne nastave i školskih aktivnosti, s prehranom.
- *Produženi stručni postupak* – program stručne pomoći učenicima s posebnim obrazovnim potrebama koji uključuje pomoć u svladavanju odgojno-obrazovnih sadržaja, rehabilitacijske programe i interesne skupine za poticanje kreativnosti učenika.
- *Stručni suradnik* – stručno osposobljena osoba za pomoć u nastavnome i školskome radu, koja obavlja poslove koji proizlaze iz pedagoškog rada ili su s njime u svezi te pruža edukacijsko-rehabilitacijsku potporu.
- *Rad s djecom smještenom u zdravstvene ustanove* – "nastava u bolnici" – privremeni ili trajni oblik provedbe osnovnoškolskog programa koji je namijenjen učeniku smještenom u bolnici i na dulje vrijeme spriječenom u redovitom pohađanju nastave u matičnoj školi. Nastavu organizira najbliža osnovna škola.
- *Rad s djecom oboljelom od kroničnih bolesti* – "nastava u kući" – oblik provedbe osnovnoškolskog programa namijenjenog učeniku koji je zbog bolesti dulje vrijeme spriječen redovito pohađati nastavu. Nastavu organizira najbliža osnovna škola.
- *Stručno usavršavanje učitelja i stručnih suradnika* – trajni stručni razvoj učitelja i stručnih suradnika u sklopu službenih i neslužbenih, skupnih ili pojedinačnih oblika obrazovanja i stjecanja dodatnog znanja i vještina s ciljem unapređenja osobnih sposobnosti i vještina iz svoje struke i ukupnoga odgojno-obrazovnog rada.
- *Napredovanje učitelja i stručnih suradnika* – mogućnost stjecanja viših zvanja u odgojno-obrazovnome radu učitelja, mentora i učitelja savjetnika u sklopu vrednovanja uspješnosti rada s učenicima, izvannastavnoga stručnog rada i stručnog usavršavanja.
- *Udžbenik* – temeljno odgojno-obrazovno školsko i nastavno sredstvo koje sadrži sustav znanja iz određenoga nastavnog predmeta i koje je pedagoško-psihološki i didaktičko-metodički primjereno zakonitostima učenja i poučavanja u školi i izlaže gradivo utvrđeno nastavnim planom i programom.

– *Razredna nastava* – organizacijski oblik nastave u nižim razredima osnovne škole u kojima jedan učitelj izvodi većinu nastavnih sadržaja.

Članak 3.

(1) Mreža osnovnih škola na područjima županija obuhvaća ustanove koje obavljaju osnovnoškolsku djelatnost, sa svim objektima matičnih i područnih škola kao i izmještenim objektima, u kojima se provodi obvezno osnovno školovanje, uz određivanje pripadajućega upisnog područja s kojega je djeci omogućeno pohađanje osnovne škole.

(2) Pod mrežom škola iz stavka 1. ovoga članka podrazumijevaju se:

- škole za učenike s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama,
- škole s posebnim odjelima,
- škole na jeziku i pismu nacionalnih manjina i škole s posebnim odjelima na jezicima nacionalnih manjina,
- umjetničke škole: glazbene i plesne,
- sportske škole,
- škole s produženim boravkom,
- škole za obrazovanje odraslih,
- škole s klasičnom grupom predmeta,
- škole bez prostornih prepreka,
- škole sa sportskim vježbalištem,
- škole s bazenima,
- škole otvorene tijekom ljetnih školskih praznika,
- ogledne škole.

(3) Mreža osnovnih škola ustrojava se na način da zadovoljava iskazane potrebe utvrđene sustavnim praćenjem i predviđanjem demografskih, gospodarskih i urbanističkih kretanja na području županije, udovoljava zahtjevima dostupnosti i racionalnog ustroja upisnih područja te ispunjava uvjete i mjerila koji su propisani ovim standardom.

(4) Pod dostupnost iz stavka 3. ovoga članka podrazumijeva se da je mrežom osnovnih škola svakome osnovnoškolskom obvezniku dana mogućnost redovitoga osnovnog školovanja u osnovnoj školi ili drugoj ovlaštenoj ustanovi ili objektu škole uz primjerenu udaljenost od mjesta stanovanja i prometnu povezanost koja ne ugrožava sigurnost učenika.

(5) Za učenike razredne nastave, kad je to moguće, školovanje se osigurava u objektu čija udaljenost od mjesta stanovanja ne zahtijeva prijevoz.

(6) Za učenike s teškoćama, pod primjerenom udaljenošću podrazumijeva se ona udaljenost koja ne zahtijeva izdvajanje iz obitelji. U iznimnim slučajevima učenika se može uputiti u posebnu odgojno-obrazovnu ustanovu izvan mjesta stanovanja ako rehabilitaciju nije moguće ostvariti u najbližoj osnovnoj školi.

(7) Dostupnost škola koje provode neobvezne programe osnovnog školovanja odnosno glazbene, plesne, sportske programe te obrazovanje odraslih, mora biti takva da udovoljava interesima i potrebama stanovništva određenog područja.

(8) Racionalnim ustrojem upisnih područja iz stavka 3. ovoga članka podrazumijeva se takav ustroj upisnih područja koji omogućuje optimalno zadovoljavanje potreba učenika vodeći računa o postojećim školskim kapacitetima.

(9) Upisno područje je područje s kojega učenici koji na njemu imaju prijavljeno prebivalište ili boravište imaju pravo pohađati određenu školu odnosno ustanovu koja obavlja osnovnoškolsku djelatnost. Upisno područje utvrđuje se za svaku osnovnoškolsku ustanovu i uključuje sve podružnice i objekte te ustanove.

(10) Moguće je utvrditi i zajedničko upisno područje za dvije osnovnoškolske ustanove istog osnivača čija upisna područja graniče i to ujedinjenjem dijelova tih upisnih područja, ako se na temelju demografskih podataka o broju budućih školskih obveznika, odnosno na temelju broja upisanih učenika, utvrdi da bi se ravnomjernim rasporedom učenika racionalnije iskoristili kapaciteti objiju ustanova, odnosno omogućio rad u jednoj smjeni.

(11) O rasporedu u škole školskih obveznika iz zajedničkoga upisnog područja odlučuje osnivač škole najkasnije godinu dana prije upisa obveznika u prvi razred te o tome

obavještava roditelje, odnosno skrbnike obveznika. Utvrđivanjem zajedničkoga upisnog područja ne smiju se narušiti zahtjevi dostupnosti.

(12) Veličinu upisnog područja određuju smještajne mogućnosti škole utvrđene na temelju mogućnosti rada u jednoj smjeni, a najviše u dvije, demografski pokazatelji i prometna povezanost.

(13) Pravo roditelja, odnosno skrbnika da školskog obveznika upiše u školu kojoj po upisnom području ne pripada, ograničeno je mogućnostima pojedine škole.

(14) Upisom djece iz drugih upisnih područja ne smije se narušiti optimalni ustroj rada škole i ne smije se onemogućiti upis obveznicima koji pripadaju upisnome području škole.

Članak 6.

(1) Osnovna škola ima najmanje osam razrednih odjela, najmanje po jedan razredni odjel od I. do VIII. razreda, što osigurava cjelovitost osmogodišnjega obveznog školovanja.

(2) Iznimno, zbog posebnih okolnosti, škola s otežanim uvjetima rada i posebna odgojno-obrazovna ustanova može imati manji broj razreda, odnosno može ustrojiti kombinirane razredne odjele.

(3) Optimalna škola koja radi u jednoj smjeni prema ovome standardu je osnovna škola od 16 do 20 razrednih odjela s podjednakim brojem razrednih odjela svakog razreda.

(4) Rad osnovne škole ostvaruje se u jednoj smjeni: poludnevno, produljeno ili cjelodnevno. Taj rad omogućuje optimalno ostvarivanje odgojno-obrazovnih ciljeva različitim oblicima nastavnih, izvannastavnih i slobodnih aktivnosti, dopunske i dodatne nastave te pravilnom izmjenom rada, odmora i prehrane učenika.

(5) Škola u kojoj se odgojno-obrazovni rad ostvaruje u dvije smjene, može imati najviše 32 razredna odjela.

Članak 8.

(1) Optimalan broj učenika u razrednom odjelu je 20, najmanji 14, a najviši 28 učenika.

(2) Razredni odjel ustrojava se od učenika istog razreda, a kombinirani razredni odjel od učenika dvaju ili iznimno više razreda, za provedbu redovite nastave po redovitome ili posebnome nastavnom planu i programu.

(3) Broj učenika u razrednom odjelu u nastavi na jeziku i pismu nacionalnih manjina može se ustrojiti i s manjim brojem učenika iz stavka 1. ovoga članka.

(4) U razredni odjel mogu biti uključena najviše 3 učenika s teškoćama, a razred ima ukupno najviše 20 učenika.

(5) Broj učenika u razrednom odjelu smanjuje se za 2 učenika pri uključenju jednoga učenika s ostalim posebnim odgojno-obrazovnim potrebama.

Članak 10.

(1) Kombinirani razredni odjel ustrojava se za učenike razredne nastave. Kombinirani razredni odjel od dva razreda ima najviše 16 učenika, kombinirani razredni odjel od tri razreda najviše 14 učenika, a od četiri razreda najviše 12 učenika.

(2) Iznimno se može ustrojiti kombinirani razredni odjel i za učenike predmetne nastave, u pravilu s najviše 10 učenika.

(3) Kombinirani razredni odjel od dva razreda u koji su uključeni učenici s teškoćama može se ustrojiti u pravilu s najviše 10 učenika s jednim učenikom s oštećenjem vida, oštećenjem sluha, motoričkim poremećajima ili s organski uvjetovanim poremećajem u ponašanju.

(4) Broj učenika u kombiniranome razrednom odjelu smanjuje se za 4 učenika za svakog učenika s teškoćama.

(5) U kombinirani razredni odjel od tri i četiri razreda ne mogu biti uključeni učenici s teškoćama.

Članak 11.

- (1) Odgojno-obrazovna skupina ustrojava se od učenika istog ili dvaju i više razreda za provedbu izborne, dopunske i dodatne nastave, izvannastavnih aktivnosti ili za drugi oblik neposrednoga odgojno-obrazovnog rada.
- (2) Odgojno-obrazovni rad odgojno-obrazovne skupine za izbornu nastavu informatike, vjeronauka i drugoga stranog jezika izvodi se prema mjerilima redovite nastave, a izborna nastava iz vjeronauka izvodi se u odgojno-obrazovnim skupinama koje imaju i manje od 14 učenika.
- (3) Odgojno-obrazovna skupina učenika pripadnika nacionalnih manjina koji uče materinski jezik i kulturu (model C) organizira se za razrednu i predmetnu nastavu.
- (4) Dodatna nastava je individualizirani oblik rada u skupinama, u pravilu do 8 učenika.
- (5) Dopunska nastava individualizirani je oblik rada u skupinama, u pravilu do 8 učenika.
- (6) Produženi stručni postupak provodi se u skupini do najviše 10 učenika s istom vrstom i stupnjem teškoća ili do najviše 5 učenika s različitim vrstama i stupnjevima teškoća
- (7) Za sve učenike s teškoćama koji se školuju po redovitom ili individualiziranom nastavnom programu obvezno se organizira dopunska nastava u skupini do najviše 5 učenika.
- (8) Produženi boravak oblik je odgojno-obrazovnog rada namijenjen učenicima razredne nastave. On je prijelazni oblik rada k cjelodnevnome odgojno-obrazovnom radu. Organizira se s najmanje 14 učenika, a u pravilu s 20 učenika. Produženi boravak učenika uredit će se posebnim propisom.

Članak 21.

- (1) Osnovne škole grade se i opremaju prema ovome standardu, normativima za izgradnju i opremanje prostora osnovnih škola te svim zakonima, pravilnicima i tehničkim propisima u građenju i drugim područjima važnima za rad i boravak u školskom prostoru.
- (2) Osnovni standard školskog prostora u pravilu treba osigurati rad škole u jednoj smjeni do stvaranja potrebnih uvjeta, a iznimno u dvije smjene.
- (3) Školska zgrada treba osigurati funkcionalnu organizaciju prostora primjerenu suvremenim oblicima nastave, zadovoljiti sve higijensko-tehničke zahtjeve i osnovna ekološka i estetska mjerila.
- (4) Površina potrebnog zemljišta za izgradnju školske zgrade i školske dvorane te formiranje školskog trga, školskih igrališta, prostora za rekreaciju i školskog vrta, zelenih površina i drugog, po učeniku iznosi 30 - 40 m², a iznimno zbog guste izgrađenosti naselja površina potrebnog zemljišta može biti 20 m² po učeniku.
- (5) Zbog sigurnosti učenika te održavanja i čuvanja, vanjski školski prostor mora biti ograđen.
- (6) Normative za izgradnju i opremanje prostora osnovnih škola u skladu s ovim standardom donosi ministarstvo nadležno za obrazovanje.

Članak 22.

1. Prostorni uvjeti škole za izvođenje nastave:

1.1. RAZREDNA NASTAVA

- učionice od I. od IV. razreda,
- kabinet.

1.2. PREDMETNA NASTAVA

1.2.1. Jezično-umjetničko područje

- učionica za hrvatski jezik,
- kabinet za hrvatski jezik,
- učionica za manjinski jezik,
- kabinet za manjinski jezik,
- učionica za strani jezik,

- kabinet za strani jezik,
- učionica za glazbenu kulturu,
- kabinet za glazbenu kulturu,
- učionica za likovnu kulturu,
- kabinet za likovnu kulturu.

1.2.2. Prirodoslovno-matematičko područje

- učionica za matematiku,
- kabinet za matematiku,
- informatička učionica,
- informatički kabinet,
- učionica za fiziku i kemiju,
- kabinet za fiziku i kemiju,
- spremišni prostor za kemikalije,
- učionica za prirodu i biologiju s vivarijem,
- kabinet za prirodu i biologiju,
- spremišni prostor za prirodoslovne zbirke.

1.2.3. Društveno područje

- učionica za povijest,
- kabinet za povijest,
- učionica za geografiju,
- kabinet za geografiju,
- geografska promatračnica.

1.2.4. Radno-tehničko područje

- učionica za tehničku kulturu – radionica,
- kabinet,
- spremište.

1.2.5. Izborna nastava

- učionica za izborne predmete.

1.2.6. Prostorije za provođenje edukacijsko-rehabilitacijskih programa za učenike s teškoćama.

2.0. TJELESNA I ZDRAVSTVENA KULTURA

2.1. Dvorana za tjelesno-zdravstvenu kulturu

- dvorana – jednodijelna, dvodijelna, trodijelna,
- dvorana za korektivnu gimnastiku,
- zatvoreni bazen,
- spremište sprava,
- skupna svlačionica,
- skupna praonica s WC-ima,
- kabinet tjelesno-zdravstvene kulture,
- ambulanta – za zdravstvenog radnika,
- svlačionice učitelja tjelesno-zdravstvene kulture sa sanitarijama,
- prostorija za kondicioniranje zraka,
- prostorija za pribor i sredstva za čišćenje i održavanje,
- ulaz za vanjske korisnike s klupskim prostorom,
- sanitarije uz ulaz za vanjske korisnike,
- gledališni prostori uz dvodijelnu i trodijelnu dvoranu,
- prostorija za režiju uz dvodijelnu i trodijelnu dvoranu,
- spremište sprava i rekvizita za vanjske terene.

3.0. DRUŠTVENI PROSTORI

- višenamjenski prostor,
- školska knjižnica,
- prostor za učenički klub,
- blagovaonica.

4.0 PROSTORI ZA ORGANIZACIJU I KOORDINACIJU RADA ŠKOLE

- zbornica,

- soba ravnatelja škole,
- soba tajnika,
- sobe za stručne suradnike – pedagog, psiholog, defektolog, socijalni radnik,
- voditelj programa, informatičar, satničar,
- soba administracije,
- soba računovodstva,
- soba za prijem roditelja/skrbnika,
- arhiv,
- čajna kuhinja.

5.0. GOSPODARSKI PROSTORI

5.1. Kuhinjski pogon

- kuhinja sa spremištem,
- spremišta,
- sanitarije i garderoba kuhinjskog osoblja.

5.2. Energetsko-tehnički blok

- kotlovnica za centralno grijanje,
- radionica kućnog majstora,
- garderoba i sanitarije tehničkog osoblja,
- opće gospodarsko spremište,
- garderoba i sanitarije spremačica,
- prostor za odlaganje smeća.

6.0. OSTALI PROSTORI

6.1. Ulaz

- trijem,
- vjetrobran,
- ulazni prostor,
- vratarnica,
- garderoba za učenike – garderobni ormarići u komunikacijskim prostorima.

6.2. Komunikacije

- hodnici,
- stubišta.

6.3. Sanitarije

- sanitarije za učenike,
- sanitarije prilagođene potrebama učenika s većim motoričkim smetnjama,
- sanitarije za učitelje.

7.0. VANJSKI PROSTORI

7.1. Opći prostori

- pješački prilazni put,
- školski trg,
- parkiralište za školski autobus i automobile,
- gospodarsko dvorište.

7.2. Prostori nastavnih područja

- razredna nastava na otvorenom,
- školski didaktički prostor,
- školsko dvorište i školski park,
- vježbalište – vanjski prostori za nastavu tjelesno-zdravstvene kulture,
- ostale parkovne površine u skladu s mogućnošću lokacije.

Članak 23.

(1) Učionica mora osigurati uvjete za rad učitelja s najmanje 14, optimalno 20 te najviše 28 učenika razrednog odjela. Prostor učionice mora biti prilagođen zahtjevima organizacije i izvođenja suvremene nastave, radu u skupinama, projektnoj nastavi, vježbama i drugim oblicima nastave. Površina učionice je 2,5 m² po učeniku, a izračunana prema pretpostavljenome proračunskom broju od 24 učenika u razrednome odjelu, iznosi 60 m²,

- visine 3,0 - 3,2 m. Propisani standard u postojećim školama postiže se prilagođavanjem broja učenika.
- (2) Učionica za razrednu nastavu prostorno, funkcionalno i oblikovno omogućava ostvarenje odgojno-obrazovnih zadataka. Prostor osigurava slobodu kretanja u učionici i izmjenjivanja različitih oblika rada.
- (3) Učionice za predmetnu nastavu s pripadajućim kabinetima moraju biti odgovarajuće opremljene prema nastavnim područjima.
- (4) Specijalizirane učionice za nastavu likovne i glazbene kulture, informatike, prirode, biologije, kemije, fizike i tehničke kulture dimenzioniraju se s $3,5 \text{ m}^2$ po učeniku, a prema pretpostavljenome proračunskom broju učenika iznosi $24 \times 3,5 = 84 \text{ m}^2$.
- (5) Prostor za tjelesnu i zdravstvenu kulturu određuje se, organizira i oprema u skladu s uvjetima utvrđenima nastavnim planom i programom tog predmeta i standardima koji se propisuju u školstvu i športu. Škola mora imati dvoranu za nastavu tjelesno-zdravstvene kulture primjerenu broju učenika. Škola od 8 razrednih odjela ima školsku jednodijelnu dvoranu, veličine $15 \times 27 \times 6 \text{ m}$ sa svim pratećim prostorima. Škola od 12 razrednih odjela ima školsku dvodijelnu dvoranu veličine $30 \times 20 \times 7 \text{ m}$ sa svim pratećim prostorima. Škola od 16 razrednih odjela ili do 800 učenika ima trodijelnu športsku dvoranu veličine $45 \times 27 \times 8 \text{ m}$ sa svim pratećim prostorima. Za športske trodijelne dvorane financijska sredstva osigurava ministarstvo nadležno za obrazovanje i zainteresirana lokalna samouprava, s obzirom na to da takve dvorane zadovoljavaju i športske potrebe lokalne zajednice. Broj i vrsta vanjskih vježbališta za tjelesno-zdravstvenu kulturu definirani su normativima. Mrežom škola na razini županije utvrdit će se škole sa zatvorenim bazenom. Školski bazen ima dimenzije najmanje $8 \times 16,67 \text{ m}$ s promjenjivom dubinom vode od 0,60 do 1,30 m s pratećim prostorima: individualne, skupne i svlačionice za učitelje, sanitarni čvor s tuševima, prostorije za nadzor pogona, kondicioniranja zraka i vode, prostor za zadržavanje i prostoriju za sredstva za čišćenje. Za bazene veće površine od ove financijska sredstva osigurava ministarstvo nadležno za obrazovanje i zainteresirana lokalna samouprava, s obzirom na to da takvi bazeni zadovoljavaju i športske potrebe lokalne zajednice.
- (6) Višenamjenski prostor koristi se za boravak i odmor učenika te povremeno za manifestacije i određene nastavne i izvannastavne aktivnosti. Dimenzionira se s $0,50 \text{ m}^2$ po učeniku, ali ne smije biti manji od 90 m^2 .
- (7) Prostor blagovaonice se dimenzionira s $1,0 \text{ m}^2$ po učeniku.
- (8) Učenički klub služi za druženje učenika, rad učeničkog vijeća, boravak učenika putnika i slično.
- (9) Školska knjižnica sastavni je dio odgojno-obrazovnog sustava i izravno je uključena u nastavne i izvannastavne aktivnosti. Na raspolaganju je učenicima, nastavnome osoblju i drugim korisnicima. Prostor knjižnice treba omogućiti prilagodbe promjenama u školskome obrazovnom programu i pojavi novih tehnologija. Veličina prostora knjižnice ovisi o broju učenika, odnosno broju razrednih odjela. Prilikom dimenzioniranja treba računati da će u čitaonici istodobno boraviti 5% učenika škole, a radni prostor po jednom korisniku iznosi 2 m^2 . Knjižnica ne može biti manja od 60 m^2 . Knjižnica se sastoji od prostora za rad knjižničara u radu s korisnicima i obradi građe veličine do 15 m^2 , prostora za smještaj knjižnične građe u slobodnom pristupu koji se izračunava kao $5,5 \text{ m}^2$ na 1.000 knjiga, računajući 15 knjiga po korisniku, računalnih mjesta za individualni rad korisnika, računajući za 3 - 5 mjesta = 15 m^2 , prostor za smještaj učiteljskog fonda od najmanje 5 m^2 , čitaonički prostor za individualni i skupni rad, izložbeni prostor i spremište za knjižničnu građu. U sklopu knjižnice, u školi optimalne veličine, multimedijaska učionica dimenzionira se za 20 korisnika $\times 3 \text{ m} = 60 \text{ m}^2$. U sklopu knjižnice nalazi se i kabinet knjižničara od najmanje 15 m^2 .
- (10) Prostori za upravu, organizaciju i koordinaciju rada ujedinjuju pedagošku i administrativnu službu škole. Poželjno je da ovi prostori imaju jednostavnu i preglednu vezu s ulaznim prostorom škole.
- (11) Zbornica je prostor kojim se koriste svi učitelji škole za okupljanje, izmjenu iskustava i rezultata rada te odmor između nastavnih sati. U zbornici se održavaju učiteljska vijeća i uređuje nastavna i ostala administracija. U školi sa 16 razrednih odjela zbornica treba imati 30 mjesta za sjedenje, u pravilu oko spojenih stolova, te je površine od 60 do 80 m^2 .

Zbornica može biti proširena prostorom za odmor i razgovor.

(12) Soba ravnatelja koristi se za rad i kontakte s učiteljima, učenicima i roditeljima/skrbnicima, te s trećim osobama, a svojom veličinom mora omogućiti i manje sastanke.

(13) Gospodarski prostori škole dimenzioniraju se prema vrsti škole, kapacitetu školske zgrade, načinu opskrbe te osiguranju energetske potrebe.

(14) Ostali prostori. Ukupna širina vanjskih ulaznih vrata dimenzionira se prema broju učenika. Najmanja širina jednokrlnih ulaznih vrata iznosi 110 cm, a dvokrlnih 180 cm i moraju se otvarati prema van. Dubina vjetrobrana najmanje je 240 cm. Hodnici se dimenzioniraju prema broju učenika, odnosno učionica. Najmanja širina hodnika s učionicama s jedne strane za dvije učionice iznosi 180 cm, za četiri učionice 240 cm, a najmanja širina hodnika s učionicama postavljenim obostrano iznosi 300 cm. Ako se garderoba nalazi u hodnicima, hodnik se proširuje za dubinu garderobnih ormarića. Najmanja širina stubišnog kraka za dvije učionice iznosi 120 cm. Za sljedeće dvije učionice širina kraka se povećava za 30 cm. Visina stuba ne smije biti veća od 15 cm, a širina gazišta stuba mora biti najmanje 33 cm. Garderoba učenika može se organizirati kao središnja garderoba u ulaznom prostoru škole ili kao garderobni ormarići po hodnicima. Sanitarije za učenike čini prostor s WC-kabinama i pretprostor s umivaonicama. Svaki sanitarni čvor sastoji se od ženskog i muškog dijela s odvojenim pretprostorima. Dimenzioniranje potrebnog broja sanitarnih uređaja provodi se na način:

- za 30 učenika potrebno je osigurati dvije WC-kabine,
- za 30 učenika potrebno je osigurati jednu WC-kabinu i 1,5 pisoar,
- za isti broj učenika potrebno je u pretprostoru osigurati jedan umivaonik,
- potrebno je osigurati jednu WC-kabinu za učenike s motoričkim poremećajima i prostor za presvlačenje i pranje inkontinentnih učenika.

(15) Vanjski prostori. Školsko vježbalište je vanjski prostor za nastavu tjelesne i zdravstvene kulture čija veličina i broj športskih borilišta ovisi o broju razrednih odjela, nastavnom programu, izbornim aktivnostima i športskim aktivnostima lokalne zajednice.

Članak 40.

(1) Škola je za vrijeme osnovnoškolskog obrazovanja dužna omogućiti svim učenicima poduku plivanja.

(2) Program poduke plivanja propisuje ministarstvo nadležno za obrazovanje, a provodi se tijekom II. ili III. razreda.

(3) Minimalni program poduke traje 20 sati, a izvodi se u odgojno-obrazovnim skupinama s najviše 12 učenika.

(4) Za učenike s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama treba osigurati odraslog pomagača ovisno o vrsti i stupnju teškoće.

(5) U višim razrednim odjelima poduka se osigurava samo za one učenike koji nisu naučili plivati.

(6) Izvršitelji programa škole plivanja su učitelji treneri na bazenima, a organizira ga škola.

(7) Organizaciju poduke plivanja, osim škola, mogu provoditi i savezi školskih športskih klubova.

(8) Škola je za poduku plivanja dužna za svakih 14 učenika osigurati jednog pratitelja učenika i nadzor na bazenu. Pratitelj je osoba koju odredi ravnatelj.

Članak 41.

(1) Poduka vožnje biciklom u pravilu se organizira na školskom vježbalištu.

(2) Poučavanje provodi učitelj tehničke kulture.

PRILOG

KOEFIICIJENT IZVODLJIVOSTI STANDARDA

1) Koeficijent izvodljivosti ovoga standarda je oznaka postupnih rokova, do završno 2022. godine, u kojima će se pojedini standard postići:

$K_i = 0$ = Svi standardi označeni koeficijentom izvodljivosti '0' stupaju na snagu odmah nakon donošenja ovoga standarda i normativa.

$K_i = 1$ = Svi standardi označeni koeficijentom izvodljivosti '1' moraju se postići u roku od tri godine, nakon donošenja ovoga standarda i normativa, odnosno do kraja 2010. godine.

$K_i = 2$ = Svi standardi označeni koeficijentom izvodljivosti '2' moraju se postići u roku od pet godina, nakon donošenja ovoga standarda i normativa, odnosno do kraja 2012. godine.

$K_i = 3$ = Svi standardi označeni koeficijentom izvodljivosti '3' moraju se postići u roku od deset godina, nakon donošenja ovoga standarda i normativa, odnosno do kraja 2017. godine.

$K_i = 0^*$ = Svi standardi označeni koeficijentom izvodljivosti '4' moraju se postići u roku od petnaest godina, nakon donošenja ovoga standarda i normativa, odnosno do kraja 2022. godine.

$K_i = 0^*$ odnosno $K_i = 1^*$ odnosno $K_i = 2^*$ odnosno $K_i = 3^*$ odnosno $K_i = 4^*$ = Svi standardi označeni određenim koeficijentom izvodljivosti sa * postižu se u rokovima koje označavaju, ali prethodno moraju biti utvrđeni mrežom škola u suradnji s lokalnom samoupravom. Standardi utvrđeni mjerilima iz ovoga standarda realizirat će se prema sljedećim koeficijentima izvodljivosti:

KOEFIICIJENTI IZVODLJIVOSTI PEDAGOŠKIH STANDARDA (obveze koje su utvrđene u tekstu Državnoga pedagoškog standarda osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja Republike Hrvatske)	K_i
Mreža osnovnih škola (članak 3.)	0
Mjerila za ustroj osnovne škole kao javne ustanove, za ustroj područne škole (članci 4. i 5.)	0
Najviše 28 učenika u redovitome razrednom odjelu – počevši od prvih razreda osnovne škole (članak 8. stavak 1.)	0
Optimalna škola s po 20 učenika u razrednom odjelu koja radi u jednoj smjeni (članak 6. stavak 3.)	4

Rad osnovne škole u jednoj smjeni (članak 6. stavak 4.)	3
Jedan učitelj – pratitelj za izvođenje nastave izvan škole na 14 učenika (članak 7. stavak 3.)	0
Jedan učitelj – pratitelj za izvođenje nastave za učenike s teškoćama izvan škole (članak 7. stavak 4.)	0
Najveći broj učenika s teškoćama u redovitome razrednom odjelu (članak 8. stavci 3. i 4.)	0
Broj učenika u razrednom odjelu posebnog programa (članak 9.)	0
Broj učenika u kombiniranome razrednom odjelu (članak 10.)	0
Broj učenika u dodatnoj i dopunskoj nastavi (članak 11. stavci 3. i 4.)	0
Produženi stručni postupak (članak 11. stavak 5.)	0
Dopunska nastava za učenike s teškoćama (članak 11. stavak 6.)	0
Produženi boravak (članak 11. stavak 7.)	2
Stručni suradnici: pedagog, psiholog i knjižničar i zdravstveni radnik (članak 14. stavci 2. i 3.)	2
Trajno profesionalno usavršavanje učitelja i stručnih suradnika (članak 18.)	0

Stručno usavršavanje ostalih radnika u školi (članak 20.)	1
Mjerila za prostor i opremu u osnovnoj školi (članci od 21. do 26.) – za nove škole	0
Mjerila za prostor i opremu u osnovnoj školi (članci od 21. do 26.) – za dogradnju i rekonstrukciju postojećih škola	0
Mjerila za prostor i opremu u osnovnoj školi (članci od 21. do 26.) – za sve škole u Republici Hrvatskoj	4
Mreža škola sa zatvorenim bazenom (članak 3. stavak 2.)	4
Mreža škola sa športskim vježbalištem (članak 3. stavak 2.)	4
Mjerila za škole s otežanim uvjetima rada (članak 28.)	0
Odgov i obrazovanje učenika u umjetničkim školama (članak 29.)	1
Odgov i obrazovanje djece nacionalnih manjina (članak 30.)	0
Osnovno školovanje u dopunskoj nastavi za djecu hrvatskih građana u inozemstvu (članak 31.)	0
Odgov i obrazovanje darovitih učenika (članak 32.)	0

Odgov i obrazovanje učenika s teškoćama (članak 33.)	0
Odgov i obrazovanje učenika koji boluju od kroničnih bolesti (članak 34.)	0*
Prijevoz učenika (članci 36. i 37.)	0
Prehrana učenika (članak 38.)	0
Udžbenici (članak 39.)	0
Poduka plivanja i vožnje biciklom (članci 40. i 41.)	0
Škola otvorena učenicima tijekom odmora između obrazovnih razdoblja (članak 43.)	0*
Škola vježbaonica (članak 44.)	0
Znanstvena i druga istraživanja u školi (članak 45.)	0
Sustav kvalitete osnovnog školstva (članak 46.)	0

2) Krajnji rok za usklađivanje sustava osnovnog školstva s ovim standardom je 2022. godine.